

NOVÁ LEGISLATIVA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V ČR A PŘECHOD NA OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Jan Maršák
Odbor odpadů
Ministerstvo životního prostředí

VOD-KA 2019
21. května 2019, MŽP, Praha



EVROPSKÝ KONTEXT NOVÉ LEGISLATIVY ČR

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



BALÍČEK EU K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

✓ Balíček k oběhovému hospodářství

- ✓ Změny odpadové legislativy byly publikovány v Oficiálním věstníku Evropské unie 14. června 2018.**
- ✓ Směrnice, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních – 2018/849/EU,**
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o skládkách odpadů - 2018/850/EU,**
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o odpadech - 2018/851/EU,**
- ✓ Směrnice, která mění směrnici o obalech - 2018/852/EU.**



BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ – NOVÉ CÍLE

Recycling targets for municipal waste:

By 2025	By 2030	By 2035
55%	60%	65%

New recycling targets for packaging waste:

	By 2025	By 2030
All packaging	65%	70%
Plastic	50%	55%
Wood	25%	30%
Ferrous metals	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glass	70%	75%
Paper and cardboard	75%	85%



BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ – NOVÉ CÍLE

- ✓ Povinné třídění bioodpadu – zavést do 31. 12. 2023
- ✓ Povinné třídění textilu – zavést do 1. 1. 2025
- ✓ Povinné třídění nebezpečných komunálních odpadů – zavést do 1. 1. 2025
- ✓ 2 cíle omezení skládkování odpadů
 - ✓ *Členské státy usilují o zajištění toho, aby od roku 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad, s výjimkou odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí v souladu s článkem 4 směrnice 2008/98/ES.*
 - ✓ *Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se množství skládkovaného komunálního odpadu snížilo do roku 2035 na 10 % (hmotnostních) nebo méně z celkového množství vzniklého komunálního odpadu.*



NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V ČR

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



PRODUKCE ODPADŮ 2014 – 2017 VŠECHNY, OSTATNÍ, NEBEZPEČNÉ, KOMUNÁLNÍ

MŽP Celková produkce (t)	Rok				Nárůst/pokles mezi roky 2016 - 2017 (%)
	2014	2015	2016	2017	
Všechny odpady	32 028 422	37 338 298	34 242 076	34 512 615	0,8
Ostatní odpady	30 462 535	35 834 319	32 798 317	33 004 936	0,6
Nebezpečné odpady	1 565 888	1 503 979	1 443 759	1 507 679	4,4
Komunální odpady	5 323 947	5 274 126	5 612 416	5 690 585	1,4

Zdroj: MŽP, CENIA, ISOH 2018



NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍ ODPADY V ČR

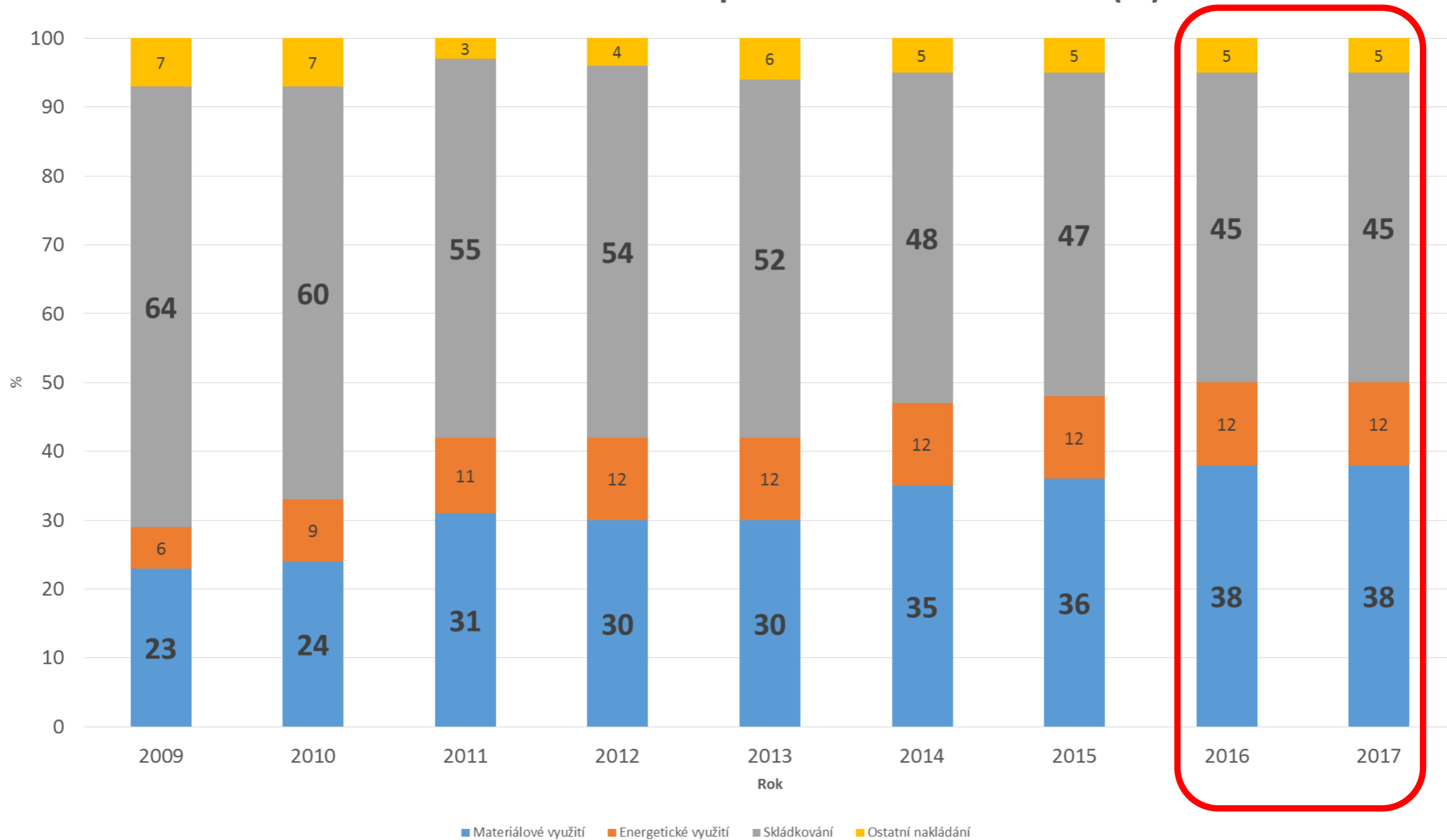
Způsob nakládání s KO	2013		2014		2015		2016	
	t	%	t	%	t	%	t	%
Množství energeticky využitých	614 502	11,9	627 234	11,8	620 313	11,8	680 504	12,1
Množství materiálově využitých	1 561 729	30,2	1 849 864	34,7	1 877 447	35,6	2 136 237	38,1
Množství odstraněných skládkován	2 698 737	52,2	2 569 965	48,3	2 498 736	47,4	2 522 799	45,0
Množství odstraněných spalováním	2 837	0,05	3 949	0,07	3 706	0,07	3 146	0,06

Zdroj: Statistická ročenka životního prostředí, MŽP, CENIA, 2017

Pozn. Součet % u uváděných způsobů nakládání neodpovídá 100% (5% jiné nakládání).



Nakládání s komunálním odpadem v ČR 2009 - 2017 (%)



Zdroj: MŽP 2018

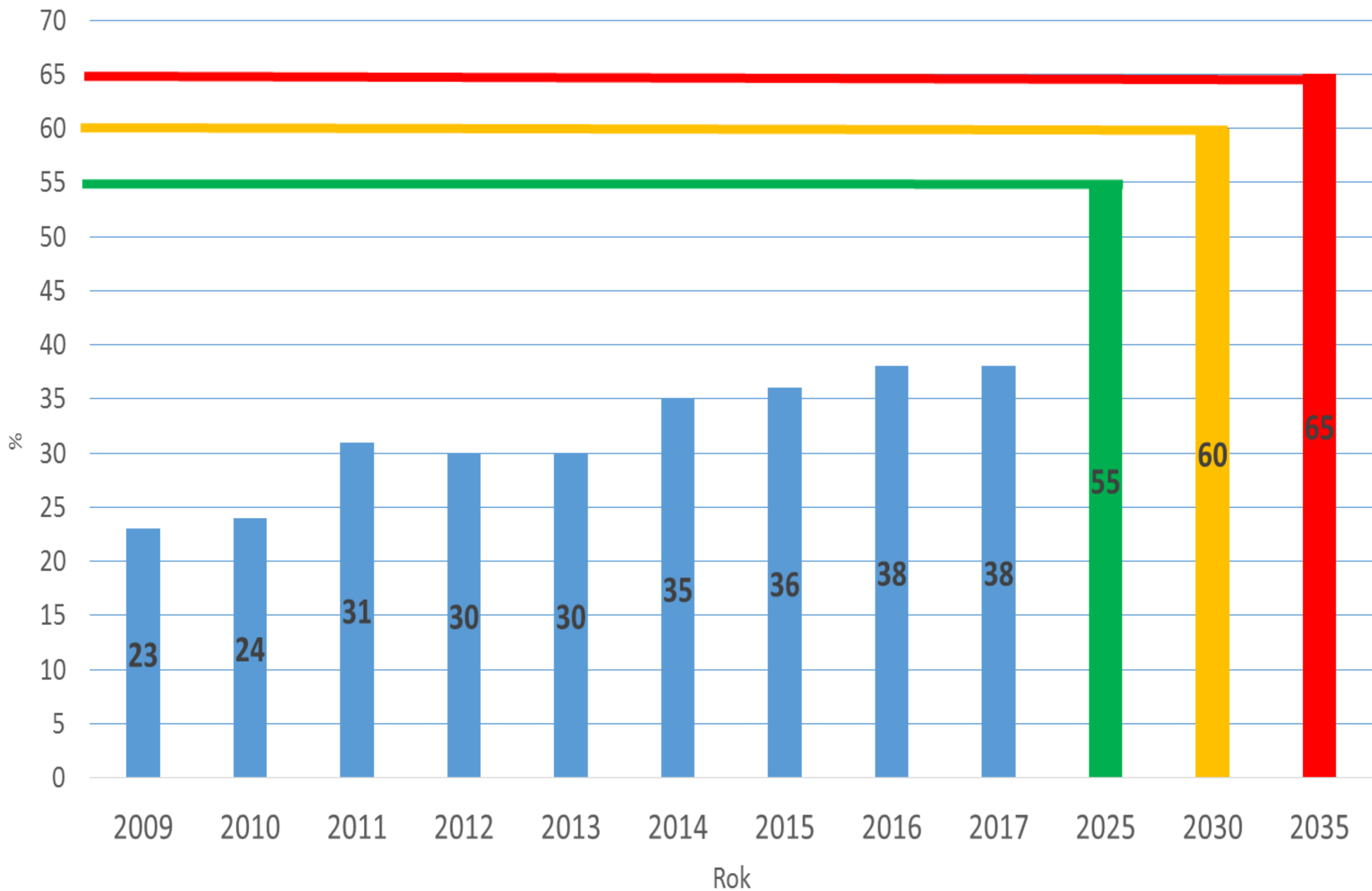
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

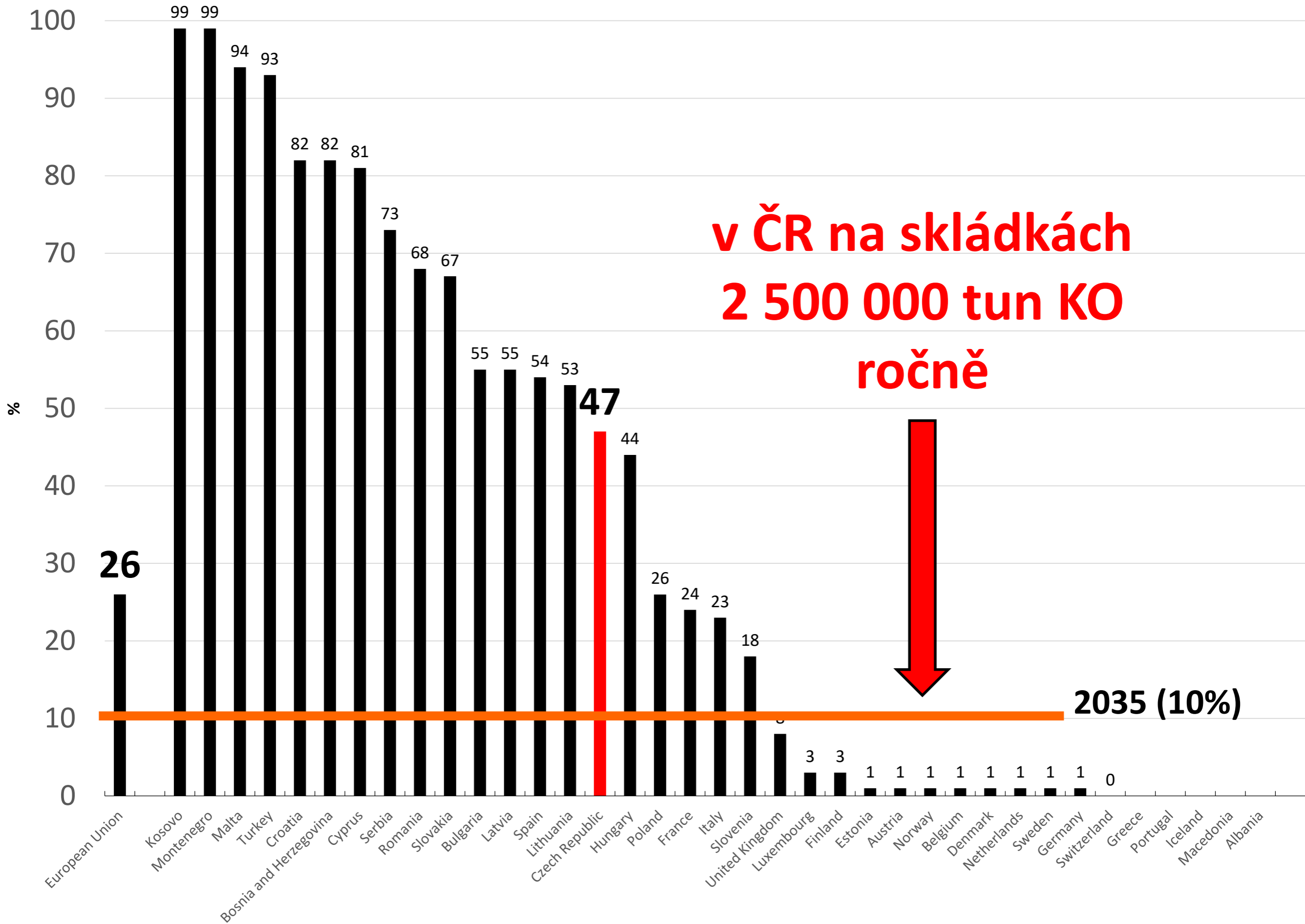
www.mzp.cz



Recyklace komunálních odpadů 2009 - 2017 nové recyklační cíle 2025, 2030, 2035



SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ 2015 (%)



BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉ ODPADY

	2014	2015	2016	2017
Produkce BRKO tis.t.	429	530	739	772

- ✓ **Od 1. 4. 2019 povinnost celoročního sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů.**
- ✓ **Od 1. 1. 2020 povinnost odděleného sběru jedlých olejů a tuků.**



NOVÁ LEGISLATIVA PRO ODPADY, VÝROBKY S UKONČENOU ŽIVOTNOSTÍ A OBALY

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



NOVÁ LEGISLATIVA **ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR**

✓ Meziresortní připomínkové řízení:

- ✓ Návrh nového zákona o odpadech (10. 5. 2019)**
- ✓ Návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností (9. 5. 2019)**
- ✓ Návrh novely zákona o obalech (9. 5. 2019)**
- ✓ Návrh změnového zákona (9. 5. 2019)**



10 PRIORIT NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

- 1. Zlepšení naplňování hierarchie nakládání s odpady v ČR.**
- 2. Maximální legislativní podpora zvýšení recyklace odpadů a oběhového hospodářství.**
- 3. Legislativní podpora pro další odklon využitelných a recyklovatelných odpadů ze skládek.**
- 4. Umožnit splnění povinností ČR ze směrnic EU.**
- 5. Omezení nelegálního nakládání s odpady.**
- 6. Sjednocení podmínek pro nakládání odpady a jejich lepší vymahatelnost.**
- 7. Zpřehlednění přechodu odpad/neodpad.**
- 8. Zpřísnění podmínek provozu mobilních zařízení.**
- 9. Posílení ekonomických nástrojů k podpoře recyklace (poplatky za ukládání odpadů na skládky).**
- 10. Posílení možností pro zavedení motivačních plateb za odpad pro občany (systém PAYT).**



NOVÝ ZÁKON O ODPADECH

NÁVRH CÍLŮ PRO KO V NOVÉM ZÁKONĚ

1. Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
2. Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
3. Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
4. Odstraňovat uložením na skládku v roce 2035 a následujících nejvýše 10 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
5. Energeticky využívat v roce 2035 a následujících nejvýše 25 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky; toto množství může být navýšeno o rozdíl mezi množstvím komunálních odpadů, které mohly být uloženy na skládku podle bodu 4 a skutečným množstvím komunálních odpadů uložených na skládku.



NOVÝ ZÁKON O ODPADECH **ZÁKAZ SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR**

- ✓ **Zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů 2030 (stávající zákon 2024).**
- ✓ **Nejedná se o úplný zákaz skládkování ani po roce 2030. I po roce 2030 bude provozovány skládky odpadů. Účelem zákazu je zamezit vstupu využitelných a recyklovatelných odpadů.**
- ✓ **Využitelné odpady – určeny zákonem (výhřevnost, biologická stabilita).**
- ✓ **Recyklovatelné odpady – budou určeny vyhláškou.**
- ✓ **Zákaz skládkování vybraných druhů odpadů – běžný nástroj na podporu recyklace v řadě zemí EU.**



NOVÝ ZÁKON O ODPADECH EKONOMICKÉ NÁSTROJE

POPLATEK ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKU

- ✓ Výše poplatku za ukládání odpadů na skládky
 - ✓ *500 Kč/tuna ostatní a komunální odpady.*
 - ✓ *6200 Kč/tuna nebezpečné odpady.*
 - ✓ *Od roku 2009 se výše poplatku nemění. Před rokem 2009 - každoročně navýšení o 50 Kč u ostatních a komunálních odpadů.*
 - ✓ *Pokud by byl poplatek pravidelně dále navyšován, tak v roce 2019 by pro ostatní a komunální odpady činil 1000 Kč/tuna.*
 - ✓ *Nenavyšování od roku 2009 znamená zlevňování skládkování (500 Kč v roce 2009 = 430 Kč v roce 2019).*
 - ✓ *Skládky mají dlouhodobou konkurenční výhodu proti ostatním vhodnějším způsobům nakládání s odpady. Není v souladu s hierarchií nakládání s odpady.*



ZÁKON O ODPADECH NÁVRH POPLATKU ZA UKLÁDÁNÍ ODPADŮ NA SKLÁDKY V ČR

	Poplatkové období v roce										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále	
Dílčí základ poplatku za ukládání											
využitelného odpadu ^{*)}	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850	
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800	
nebezpečného odpadu	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	
vybraného technologického odpadu	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	



NOVÝ ZÁKON O ODPADECH

KALY Z ČOV

- ✓ **Zákon i nadále počítá s využitím vyhovujících kalů na zemědělské půdě.**
- ✓ Vymezení kalu z ČOV, kalu ze septiků, upraveného kalu, použití kalu, programu použití kalů.
- ✓ Neupravený kal se zařazuje jako nebezpečný odpad (nebezpečná vlastnost – HP 9 infekčnost), **při provedení úpravy v souladu s požadavky zákona je možné zařadit kal do kategorie ostatní (bez provedení hodnocení nebezpečných vlastností odpadů).**
- ✓ Povinnosti týkající se úpravy kalů – na čistírně nebo v zařízení na úpravu kalů.
- ✓ Osoba, která provede úpravu kalů – zpracování Programu použití kalů – předložení ke schválení ÚKZUZ.
- ✓ Upravený kal nesmí být mísen s jiným upraveným kalem ani s jiným odpadem; pokud dojde ke smísení, musí být kal znovu upraven a musí být vypracován nový program použití kalů.
- ✓ **Na půdě pouze upravené kaly.**



NOVÝ ZÁKON O ODPADECH KALY Z ČOV

- ✓ **Použití kalů pouze v souladu se schváleným programem použití kalů tak, aby nebyla zhoršena kvalita zemědělské půdy a kvalita povrchových a podzemních vod.**
- ✓ Osoba, která provedla úpravu kalu, je povinna předat upravený kal osobě uvedené v programu použití kalů, která bude tento kal používat, nebo do zařízení ke sběru a skladování kalů uvedeného v programu použití kalů.
- ✓ Upravený kal může na půdě použít pouze osoba, která tuto půdu užívá.
- ✓ Upravené kaly lze na zemědělské půdě používat pouze při splnění podmínek stanovených zákonem a prováděcím právním předpisem.
- ✓ Prováděcí předpis k novému zákonu k aplikaci kalů z ČOV.



KALY Z ČOV SOUČASNÁ LEGISLATIVA

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



KALY Z ČOV

SOUČASNÁ LEGISLATIVA

- ✓ V ČR proběhla od roku 2015 úprava podmínek pro nakládání s kaly z ČOV:
 - ✓ Novelizace zákona o odpadech (**zákon č. 223/2015 Sb.**).
 - ✓ **Vyhláška č. 437/2016 Sb.**, o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (nahradila vyhlášku č. 382/ 2001 Sb., o použití upravených kalů na zemědělské půdě).
- ✓ **Důvody:**
 - ✓ identifikace rizikových faktorů pro životní prostředí a lidské zdraví při nakládání s kaly z ČOV,
 - ✓ kaly byly předávány přes několik subjektů než byly aplikovány na zemědělskou půdu,
 - ✓ problémy při skladování (rozplavení kalů, stížnosti obcí).



KALY Z ČOV

SOUČASNÁ LEGISLATIVA

- ✓ **Vyhláška č. 437/2016 Sb. - dlouhodobě projednávaná se všemi dotčenými subjekty – schválena v roce 2016 bez rozporů.**
- ✓ Přechodné období pro provozovatele ČOV (do konce 2019) bylo odsouhlaseno jako dostatečné k přípravě provozovatelů na nové podmínky (úprava kalů).
- ✓ Provozovatelé ČOV v současnosti opakovaně MŽP informovali, že nové podmínky časově nestihnou. V řadě případů totiž nebyly zahájeny žádné aktivity, které by ke splnění požadavků vedly.
- ✓ Ze strany provozovatelů ČOV musí být jasně formulováno, jakým způsobem se bude situace dále řešit.
- ✓ MŽP bude vyhodnocovat trendy v nakládání s kaly z ČOV (včetně inovativních technologií) a promítat je do koncepčních kroků, které budou ve vztahu ke kalům ze strany MŽP následovat.



PŘÍPRAVA NÁRODNÍ STRATEGIE OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

„CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040“

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



PŘÍPRAVA STRATEGIE OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- ✓ V roce 2018 byla zahájena příprava národní strategie oběhového hospodářství ČR – „Cirkulární Česko 2040“.
- ✓ Strategie bude zaměřena na celý ekonomický cyklus, nikoli jen na odpadové hospodářství.
- ✓ Diskuse s relevantními cílovými skupinami ke strategii – založena pracovní skupina (27. 3. 2019 – první jednání).
- ✓ Identifikace prioritních oblastí, opatření, cílů, indikátorů.
- ✓ **Voda jako jedno z prioritních témat.**
- ✓ **Předpokládaná doba přípravy strategie – 2 roky (rok 2020).**

#CIRCULARCZECHIA2040

#CIRCULARCZECHIA



ZÁVĚRY

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz



ZÁVĚRY

- ✓ MŽP předložilo do legislativního procesu (konec MPŘ 9./10. 5. 2019):
 - ✓ Nový zákon o odpadech.
 - ✓ Nový zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností.
 - ✓ Novelu zákona o obalech.
 - ✓ Změnový zákon (novelizace ostatních předpisů v souvislosti s novými zákony o odpadech a výrobcích s ukončenou životností).
- ✓ Transpoziční lhůta vyplývající z evropských předpisů - 24 měsíců (5. července 2020).
- ✓ Platnost – optimálně červenec roku 2020 (vzhledem k transpoziční lhůtě).
- ✓ Účinnost nové legislativy – leden 2021.



DŮLEŽITÉ ODKAZY

- ✓ Metodické pokyny - https://www.mzp.cz/cz/metodicke_pokyny_legislativa
- ✓ Produkce a nakládání s odpady v roce 2017
https://www.mzp.cz/cz/produkce_nakladani_odpady_2017
- ✓ Indikátory odpadového hospodářství 2017
https://www.mzp.cz/cz/indikatory_odpady_2017
- ✓ Souhrnná data o odpadech 2009 – 2017
https://www.mzp.cz/cz/souhrnna_data_2009_2017
- ✓ Produkce odpadů v krajích ČR 2009 – 2017
http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/Produkce_odpadu_kraje_2009_2017_F.pdf
- ✓ Plán odpadového hospodářství 2015 – 2024
https://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty
- ✓ Program předcházení vzniku odpadů
https://www.mzp.cz/cz/predchazeni_vzniku_odpadu_navrh
- ✓ Zpráva o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky (2015 – 2016)
https://www.mzp.cz/cz/plneni_narizeni_vlady



DĚKUJI ZA POZORNOST.

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

jan.marsak@mzp.cz

